

Araştırma Makalesi • Research Article

İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*

The Validity and Reliability Study Internal Locus Of Control Entrepreneurship Scale

Münevver ÇETİN^a, Duygu ŞALLI^{b,**}

^a Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul/Türkiye.

ORCID: 0000-0002-1203-9098

^b Arş. Gör., Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul/Türkiye

ORCID: 0000-0002-8126-7131

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 01 Kasım 2020

Düzeltilme tarihi: 05 Şubat 2021

Kabul tarihi: 13 Şubat 2021

Anahtar Kelimeler:

İç Kontrol Odağı

Girişimcilik

Yükseköğretim

ÖZ

Girişimcilik, ülke ekonomilerinin büyümesine katkı sağlayan önemli faktörlerden biridir. Değişen koşullara uyum sağlayabilmek için akademisyenlerin bireysel olarak girişimcilğe yönelik çabalarının olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmada akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini tespit edebilmeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye genelindeki üniversitelerde görev yapan akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan 571 akademisyen oluşturmaktadır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda 7 faktör belirlenmiştir. İç kontrol odaklı girişimcilik ölçeğine ilişkin Cronbach Alpha katsayısı 0.894 değeri ile çok yüksek bulunmuş ve geliştirilmiş olan ölçeğin akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini ölçebilecek geçerli ve güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 01 November 2020

Received in revised form 05 February 2021

Accepted 13 February 2021

Keywords:

Internal Locus of Control

Entrepreneurship

Higher Education

ABSTRACT

Entrepreneurship is one of the important factors contributing to the growth of national economies. It is seen that academics have individual efforts towards entrepreneurship in order to adapt to changing conditions. In this direction, it was aimed to develop a valid and reliable scale to determine the entrepreneurship tendencies of academicians internal locus of control. The research universe consists academics working in universities in Turkey. The sample of the study consists of 571 academicians selected from using simple random sampling method. As a result of factor analysis, 7 factors were determined. The Cronbach Alpha coefficient of the Internal Locus of Control Entrepreneurship scale was found to be very high with a value of 0.894 and it was determined that the scale developed has the validity and reliability to measure the entrepreneurship tendencies of academicians internal locus of control.

1. Giriş

Bu araştırma girişimciliği etkileyen önemli bir bileşen olan iç kontrol odaklı girişimcilik üzerine odaklanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın problemi; bilginin üretilmesinde, aktarılmasında, bilimin ilerlemesinde önemli bir rol üstlenmiş olan akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir

ölçek geliştirmektir. Alanda girişimcilik ölçeği (İncik ve Uzun, 2017; Köybaşı ve Dönmez, 2017; Souza, Santos, Lima, Cruz, Lezana & Coelho, 2017; Yılmaz ve Sünbül,

2019) olmakla birlikte akademisyenler için geliştirilmiş herhangi bir girişimcilik ölçeğinin olmadığı görülmüştür. Aynı zamanda girişimcilik konusu, daha çok işletme alanında ele alındığı için eğitim alanında daha fazla çalışma

*Bu çalışma Marmara Üniversitesi ve Sabahattin Zaim ortak doktora programı Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı'nda birinci yazarın danışmanlığında, ikinci yazar tarafından tanımlanmış "Yükseköğretimde İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimlerinin İş Yaşam Dengesi ve Mesleki Motivasyon Bağlamında İncelenmesi" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

**Sorumlu yazar/Corresponding author

e-posta: duygu.salli@marmara.edu.tr

yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yabancı literatürde kontrol odağı ölçeği (Rotter,1966) bulunmaktadır. Yerli literatürde ise Rotter'ın kontrol odağı ölçeği temele alınarak daha kapsamlı olarak geliştirilmiş bir ölçeğe (Dağ, 2002) rastlanmıştır; fakat girişimcilik eğilimini iç kontrol odaklı bir perspektiften değerlendiren bir ölçeğe rastlanmamıştır. Bu araştırmada; literatürde ilk olarak girişimcilik konusuna iç kontrol odaklı bir çerçeveden bakılarak bu doğrultuda akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini değerlendirmek üzere bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Bu anlamda alana katkı sağlayacağı ve önemli olduğu düşünülmektedir.

Literatürde yansıtılan girişimciliğin kavramsallaştırılması, ekonomideki kökenlerinden başlayarak, çok çeşitli bilimsel disiplin ve bakış açılarından ortaya çıkmıştır (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich, Peters & Shepherd, 2016). Girişimci kavramının ortaya çıkışının ve gelişmesinin ekonomistler tarafından yapıldığı kabul edilmektedir. Cantillon, Say, Schumpeter, Knight ve diğerleri, girişimciliğin doğasını, anlamını ve işlevlerini açıklama konusunda önemli bir rol oynamışlardır. Cantillon girişimcilik alanında söz sahibi olan ilk ekonomisttir ve girişimciliğin ekonomide gerçekleşen değişimlerden sorumlu olmasına dikkat çekmiştir. Cantillon'dan sonra J. B. Say girişimcinin ekonomi dışında yönetsel olarak bir rolü olduğunu vurgulamıştır (Ağca ve Yumuşakipek, 2015). Schumpeter ise girişimciliği yenilikçilik perspektifinden değerlendirmiştir. "Capitalism, Socialism and Democracy" isimli kitabında yeniliği; "yaratıcı yıkım" olarak nitelendirmiş ve girişimciliği ekonomik büyümeyi sürdüren yenilikçi bir güç olarak ele almıştır. Tarihsel sürece bakıldığında sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecinde ekonomik gelişmeyi belirleyen önemli etkenlerden birinin girişimcilik olduğu açıkça ortadadır (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich vd., 2016). Bu anlamda girişimcilik, uluslararası alanda sürdürülebilir ekonomik gelişme ve rekabet avantajının kritik itici güçlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Birch, 1987; Pathak & Singh, 2007). Hatta birçok düşünürün Batı'nın gelişimini girişimciliğe bağladığı öne sürülmektedir (Pathak & Singh, 2007). Mc Clelland'a göre, bir ülkede girişimcilerin en az %2'si varsa o ülke başarılı olarak kabul edilmektedir (Dewi & Hamdani, 2019). Öyle ki girişimcilik, geri kalmış ekonomilerin yapılanmasında itici bir güç olarak görülürken, gelişmekte olan ekonomilerde temel yapılanmanın ötesinde kalkınma alanında, gelişmiş ekonomilerde ise dinamizmde temel yapı taşı olarak değerlendirilmektedir (Naktiyok, 2004'ten akt: Ağca ve Yumuşakipek, 2015).

Büyümenin sınırlarının genişlemesi, ciddi çevresel ve ekolojik bozulma, uluslararası eşitsizlikler, işsizlik, artan finansal, ekonomik, politik istikrarsızlık, vb. etkenler sürdürülebilir, daha az kaynakla kalkınmayı zorunlu kılmıştır (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich vd., 2016). Girişimcilik bu bağlamda özellikle son otuz yıldır, dünyanın şimdiye kadar tanık olduğu ekonomik kaynaklardan en güçlüsü olarak kendini göstermiştir. Girişimci büyümenin bir ülkeye muazzam bir ekonomik gelişme getirdiği böylece bir ülke ne kadar çok girişimciliğe sahip olursa, ekonominin o kadar gelişeceği fikri kabul edilmiştir (Dewi & Hamdani, 2019). Girişimciliğin ve dolayısıyla girişimci bireylerin ekonomik anlamda yarattığı bu etki; girişimciliği daha net anlamak ve girişimcilikten fayda sağlama düşüncesi bu

alandaki araştırmaların artmasını sağlamıştır (Paço & Raposo, 2011).

Bir ülkenin kalkınması, gelişmesi ve büyümesi için girişimcilerin yetiştirilmesi önemlidir. Öyle ki girişimcilik, örgütlerin kurulmasında ve gelişmesinde olduğu kadar ülke kalkınmasında da rol oynayarak (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich vd., 2016) çağdaş yaşamı şekillendiren kültürler arasındaki önemli bağlantıları da gizlemektedir. Bu sayede toplumsal ve bireysel refahı sağlama, bireylerin yaşam standartlarını yükseltme konularında önemli katkılar sağlamaktadır. Günümüz dünyasında girişimciliğin önemi bunlarla da sınırlı olmayıp, özellikle iş kurma yoluyla ekonomik büyüme, kaliteyi artırma, teknolojik ilerleme ve sosyal uyum gibi birçok nedenden ötürü uluslararası alanda son derece önemli görülmektedir (Aparicio, Audretsch & Urbano 2016).

Girişimcilik bir kültür meselesi ve bir zihin meselesidir. Bu durum girişimcilik eğitiminin ülkeler, toplumlar, firmalar, dernekler vb. içerisinde girişimci bir kültür yaratmaya ve / veya bireylerin zihniyetini değiştirmeye yardımcı olduğu anlamına gelmektedir. Kültürel ve zihinsel duruma, esas olarak değerler, inançlar ve tutumlar açısından yaklaşılmaktadır (Fayolle & Klandt, 2006). Bunun dışında bir kişinin başarılı bir girişimci olmasında etkili olan faktörleri belirlemeye yönelik olarak çok sayıda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar, girişimciliğin basit terimlerle açıklanamayacağı açıkça göstermiştir. Mevcut literatürde ilk olarak bireylerin kendi işlerini kurma sebeplerini açıklamaya yönelik çabalarının çoğu iki genel tipte incelenmiştir. Bunlar; psikolojik açıklamalar ve çevre faktörünün itici gücü ile ilgili açıklamalardır. Psikolojik alanda yapılmış olan McClelland'ın (1961, 1965) "başarı yaklaşımı" olarak bilinen; bazı özelliklere sahip bireylerin girişimcilerin yaşamlarını karakterize eden zorluk ve ödül türlerini arama eğilimini vurguladığı teorisi bilinen en iyi örnektir (akt. Brockhaus, 1975). Literatüre bakıldığında girişimci bireylerin özellikleri arasında bilişsel uyanıklık, özerklik, öz yeterlik, başarıma ihtiyacı, fırsat keşfi ve kullanımı, risk alma eğilim, proaktiflik, yenilikçilik, kontrol odağı bulunmaktadır.

Bilişsel Uyanıklık

Girişimciliğin birçok metaforu vardır ve birçok paradoks içerir. Bu süreç içerisinde her tür engeli, durumu lehine çevirmek girişimciler için bir zorluktur (Timmons, Spinelli & Tan, 2016) fakat belirgin özelliklerinden biri olan bilişsel uyanıklık bu konuda onlara yardımcı olmaktadır. Yapılan araştırmalara göre; bu kişiler özel bir çaba sarf etmeden etrafındaki gelişmeleri, farklılıkları, fırsatları, tehlikeleri fark edebilmektedirler Sahip oldukları bu zihinsel süreçler sayesinde dikkatlerini doğrudan yönlendirerek yürütmek istedikleri herhangi bir olay için ya da gerçekleştirmeyi düşündükleri hedefleri için bilgi işleme ve akıl yürütme yetilerini aktif bir şekilde kullanabilmektedirler (Gaglio & Katz, 2001; Hisric vd., 2016).

Fırsat Keşfi ve Kullanımı

Bir keşif süreci olarak girişimcilik bilinmeyenle ilgilenmeyi içermektedir. Bir girişimci için fırsat keşfetme olasılığı, araştırılacak alanın dışsal olarak verildiği, gerçek olduğu, ancak henüz ortaya çıkmadığı anlamına gelmektedir. Bir arz ve/veya talep açısından eksik bir resimle karşılaşan girişimci, yeni bir girişim yaratmak için bu fırsatların neler

olduğunu keşfetmeye çalışmaktadır (Miller, 2007). Girişimcilikte fırsat keşfi ve kullanımı gelişimin fırsat yönüne odaklanmaktadır. Fikir kaynaklarının araştırılması, kavramların geliştirilmesi ve girişim fırsatlarının uygulanması yaratıcı yollarla ele alınmaktadır (Frederick, O'Connor & Kuratko, 2016). Üstün fırsatlarda karar verilmiş kalıplar vardır ve bu kalıpları tanımak girişimci bir beceridir (Timmons vd., 2016). Ayrıca, bu düşünceye göre; doğru eylem için doğru fikri doğru zamanda geliştirmek, (Frederick vd., 2016) sürekli devam etmek, gelişmek için sürekli olarak mevcut yeterliliklerin ötesindeki yeni fırsatları tanımlamak girişimci için ve organizasyonlar için başarının anahtarıdır (Shepherd & DeTienne 2001).

Başarım İhtiyacı

Başarım ihtiyacı teorisi, yüksek başarı ihtiyacı hisseden insanların çeşitli şekillerde ayırt edici olduğunu belirterek bu faktörlerin neler olduğunu tanımlamaktadır (Naji, 2019). McClelland (1961) başarı motivasyonu yüksek olan bireylerin, sonuçlar üzerinde daha fazla kontrole izin veren, performans konusunda doğrudan ve acil geri bildirim sağlayan ve orta düzeyde risk sunan mesleklere devam etmelerinin daha muhtemel olduğunu savunmaktadır. Bu kişiler aldıkları riskler aracılığıyla daha fazla çaba göstermek için motive olurlar. Girişimcilik bu özellikleri karşılayacak en muhtemel iş ortamlarıdır. Başka bir deyişle; kişi yüksek başarı ihtiyacı sayesinde daha fazla çalışacak ve bu sayede hedeflediklerine ulaşacaktır (akt. McClelland, 1965).

Risk Alma Eğilimi

Girişimcilik ve yönetim araştırmalarında olduğu gibi ekonomi ve karar teorisinin yanı sıra girişimcilik ve risk alma yakından ilişkili kavramlardır (Bhole, 2007; Campbell, 1992; Hisrich vd., 2016). Birçok araştırmada, risk yönetiminde kontrol sistemlerinin önemli bir rol oynadığına dair bir varsayım vardır (Collier vd., 2007). Risk değerlendirildikten sonra karar vermek girişimci davranışların merkezinde yer almaktadır (Dayal, 2007). Bu durum girişimcilerin genellikle belirsizlikle yüzleşmesi; öngörü ve kontrol işlevlerini üstlenerek kararlar almak zorunda olduğu, girişimcinin vizyon sahibi olduğu ve bilgi yönetim becerisine sahip olduğu anlamına gelmektedir (Bhole, 2007). Öyle ki; girişimcilik yapılandırılmamış ve benzersiz konuları ele alırken işlevsel sorunlar daha yapılandırılmış ve tekrarlayıcıdır. Girişimciliğin formülasyonu ve uygulanması, fonksiyonel disiplinlerdeki bu süreçlerden daha fazla belirsizlikle karşı karşıyadır (Shepherd & Douglas, 1998).

Yenilikçilik-İnovasyon

21. yüzyıl, inovasyonun her tür ve büyüklükteki organizasyonda rekabet avantajı ve başarıya giden yol olarak kabul edildiği bir dönemdir (Kuratko, 2015). Girişimcilik, yeni hizmetlerin yanı sıra ürünlerde de yenilikler yapmak için kilit başarı faktörlerinden biridir (Morishita, 2019). Girişimcilik kavramının yenilikçilik çerçevesinden değerlendirilmesi ilk olarak Joseph Schumpeter tarafından popüler hale getirilmiştir. Schumpeter'in girişimcilik ile ilgili "önceden var olmayan ürünlerin yeni çeşitlerinin üretilmesi" olarak yaptığı tanımlamasında girişimciliğin yenilikçi rolünü vurguladığı görülmektedir. Bu durumda girişimci olan kişi; yeni kombinasyonları başlatarak eski olanı piyasadan elimine ederek yenilikçiliğin en temel özelliği olduğunu kanıtlamış olur (Hall & Sobel, 2006).

İşletme perspektifinden bakıldığında girişimcilik; inovasyonu vurgulayan, fırsatları kaybetmeden rakipleri devralmak için agresif bir eylemde bulunan ve beklenmedik bir durumda sorunlar olduğunda çözümler sunan organizasyonel bir süreçtir (Kim & Lee, 2018). Aynı zamanda kurumsal girişimciliğin arkasındaki en büyük itici güç; yenilik, yaratıcılık ve liderliğin yeniden canlandırılmasıdır (Kuratko, 2015).

Proaktiflik ve İnisiyatif Alma

Proaktiflik; gelecekteki talep beklentisiyle hareket etme, fırsatlar için bir arayış ve çevreyi şekillendirme öngörüsü olan bir lider için ileriye dönük bir bakış açısıyla yeni ürünlerin ortaya konulması, etkisini yitiren uygulamaların dönüştürülmesi ya da ortadan kaldırılması olarak tanımlanmaktadır (Mihi-Ramirez vd., 2015; Venkatraman, 1989). Artan rekabet ile birlikte yapılan inisiyatifli yanıtlamakla birlikte risk alma, rekabet agresifliği ve cesareti içermektedir (Antonic & Hisrich, 2001). Değişimin öncülükleri olarak bilinen proaktif bireyler, gerçekleşen değişimlerde inisiyatif alabilen, fırsatları takip eden, yakaladığı fırsatlar konusunda hemen eyleme geçebilen kişilerdir (Bateman & Crant, 1993). İnisiyatif almanın da ötesinde yaşadıklarının sorumluluğunu alan ve davranışlarının koşulların değil kendi kararlarının bir işlevi olduğuna inanan bireyler olarak ifade edilmektedir (Covey, 1989).

Öz Yeterlik

Bandura'nun Öz Yeterlik Teorisi kişisel kontrol hakkındaki inançlarla ilgili felsefe ve psikoloji alanında uzun bir geçmişe sahiptir. İnsan davranışı ve psikolojik iyi olma arasındaki ilişkiyi araştırmaya çalışan birçok teoriyle birlikte Bandura (1977)'nin algılanan yetkinlik kavramı "öz-yeterlik" olarak tanımlandı ve insan davranışını nasıl geliştirdiği ve etkilediği teorisinde yer aldı. Buna göre; insanlar ne yapacaklarını tam olarak bilmelerine rağmen çoğu zaman en uygun şekilde davranamazlar; bunun sebebi kendini yönlendiren düşüncenin, aynı zamanda bilgi ve eylem arasındaki ilişkiye aracılık etmesidir. Bu durum insanların yeteneklerini nasıl değerlendirdikleri ve kendi etkililik algıları yoluyla motivasyonlarını ve davranışlarını nasıl etkilediği ile ilgilidir (akt. Bandura, 1982).

Özerklik

Girişimciliğin özerklik boyutu ise, bu anlayışın bir gereği olarak, kendini tanımanın, kişisel hayallerinin ve amaçlarının ne olduğunu bilmenin ve bu amaçlara göre hareket etmenin kararlılığına sahip olmanın ötesine uzanmaktadır (Gelderen, 2010). Bunun yanı sıra genellikle bir vizyon yaratmayı, sürdürmeyi ve sonuçlandırmayı amaçlayan kişi veya ekip tarafından gerçekleştirilen eylemler olarak tanımlanmaktadır (Lumpkin & Dess, 1996). Özerk bireylerin kendi oluşturdukları işten sorumlu olmaları bireylere büyük özgürlük alanı sağlamakta, sahip oldukları bu özgürlükle birlikte küresele açılıp, rekabet edebilmelerini ve imaj yaratmalarını kolaylaşmaktadır. Çünkü davranışlar, insanların gerçek bir irade ve seçim duygusu ile hareket ettikleri ölçüde özerktir (Williams, Rodin, Ryan, Grolnick & Deci, 1998). Bu durum özerklik deneyiminin bireysel koşullardan ve girişimcinin eylemlerinden de etkilendiği gerçeğini gözler önüne sermektedir (Gelderen, 2016). Aynı zamanda özerk bireyler, bir topluluğun üyeleri olarak

ilgilenmek zorunda oldukları kültürel ve toplumsal talep ve beklentilerin farkındadırlar (Chirkov, 2014). İnsanlar bir durumda veya belirli bir davranış için özerk bir şekilde motive olduklarında, tipik olarak temel psikolojik ihtiyaçların her birinde de tatmin olacaklarını hissederler; çünkü otonom motivasyon özerklik ihtiyacının doğrudan tatminini sağlar ve insanlara kendileri ile ilgili ve yeterlilik ihtiyaçlarını karşılamada psikolojik özgürlük sağlar (Deci & Ryan, 2014).

Kontrol Odağı

Kontrol odağı kavramını 1950'lerde Rotter (1954) ortaya koymuştur. Bireyin yaşam olaylarını kontrol etme yeteneklerine olan inancını ifade etmektedir (akt. Strauser, 2002). Rotter (1966)'a göre kontrol odağı kavramının kişinin kendi üzerinde oluşturduğu kontrol duygusunu gösteren nitelikleri mevcuttur. Dış ve iç kontrol odağı olmak üzere iki farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır (akt. Graffeo & Silvestri, 2006). İçsel kontrol odağına sahip olan bireyler yaşadıkları her durumun sorumluluğunu almaktadırlar; bu durum kişi üzerinde iç etmenlerden gelen kontrolün hakim olduğu anlamına gelmektedir. Bireyin dış kontrol odaklı olması ise; kişinin dış etmenler tarafından kontrol edildiği anlamına gelir ve bu bireyler, olayların başkalarından ya da dış koşullardan hatta şans faktöründen etkilendiğine inanmaktadırlar (Flammer, 2001) Knoop (1981)'a göre iç kontrol odaklı bireyler daha kolay motive olduklarından ya da kendi kendilerini motive ettiklerinden yönetilmeye ihtiyaç duymazlar (akt. Lumpkin & Dess, 2001). Başka bir ifadeyle iç kontrol odaklı bireyler başarılı olmak için dış güçler olmaksızın kendi motivasyonları ile girişimci bir arayışa yönelmektedirler (Frederick vd., 2016; Silvester vd., 2002). Bu sebeple, iç kontrol odaklı bireyler amaçlarına ulaşmak için ya da başarılı olmak için daha fazla çaba harcarlar (Lüthje & Franke, 2003). Bandura'nın öz yeterlik teorisi kişinin kontrol odağına atıfta bulunarak başarı ve başarısızlık durumunun kişinin bu süreci kontrol etmesiyle ilgili bir durum olduğuna değinmektedir (Bandura, 1982).

Girişimcilik ile Kontrol Odağı İlişkisi

Bireylerin genel olarak içsel ödülleri yoluyla kendi fikirlerini geliştirmeleri, kaderlerini daha iyi kontrol etmeleri, dahil oldukları projelerin başarısı için nihai sorumluluğa sahip olmaları ve bunun sonucunda memnuniyet duygusunu yaşamaları mümkün olmaktadır (Kuratko vd., 2005). Mantıksal olarak iç kontrol odağı, kişinin olayları kontrol edebileceği inancı ile güç elde etmesi konusunda bir motivasyon kaynağı olarak düşünülebilmektedir (Borland, 1975). Daha fazla özgüvenli ve bağımsız olma eğiliminde olan psikolojik özellikleri doğal olarak onları başarılı girişimcilik için daha uygun hale getirmektedir (Pandey, 1979). Bu tip girişimciler, kendi özgün ve yenilikçi görüşleri doğrultusunda rekabetçi bir örgüt kültürü yaratmak isterler (Zhang & Bruning, 2011) ve süreç boyunca yaşayacakları muhtemel olan her tür stresli durumu kişisel olarak kontrol edebilme olasılıkları daha yüksektir. Bu durum, sorunlarla başa çıkma çabalarının artarak problemleri rahatlıkla çözebildikleri gerçeği ile örtüşmektedir (Peacock & Wong, 1996). Bu noktada iç kontrol odağının, bir mevki sahibi olma ile tutarlı olduğu ve hedeflere ulaşma yollarının başarı motivasyonu ile yönlendirildiği söylenebilir.

Literatürde geçen kontrol faktörleri girişimci bireylerin sahip olması gereken özelliklerle örtüşmektedir. Kontrol faktörleri şunlardır:

(a) Beceri: Girişimcilerin işleri daha değerli hale getirme ve gereken kapasiteye sahip olma becerisidir.

(b) Yetenek: Girişimcilerin öğrenme ve deneyim sürecinde edindikleri işleri yapma yetenekleridir.

(c) Çaba: Girişimcilerin hedeflere ulaşmak için gösterdiği emektir; çünkü başarılı girişimciler, başarının sıkı çalışarak elde edileceğini düşünürler (Hansemark, 2003; Göksel ve Aydın, 2011'den aktaran: Kusumawijaya, 2019).

2. Yöntem

Bu bölümde, araştırma modelinden, evren-örneklemeden, ölçek geliştirme sürecinden, verilerin toplanmasından ve verilerin analizinden bahsedilmektedir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini belirlemek amacıyla yapılan bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Ölçek geliştirme sürecinde, bir durumu olduğu şekilde ortaya koymayı amaçlayan (Karasar, 2012), sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan ve büyük gruplar üzerinde çalışma imkanı veren (Büyüköztürk, 2014) nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli çeşitlerinden genel tarama deseni kullanılmıştır.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini Türkiye genelindeki üniversitelerde görev yapmakta olan akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Seçkisiz örnekleme yöntemleri, örnekleme seçilme olasılıkları eşit ve bağımsız olması sebebiyle örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olduğu bir yöntemdir (Büyüköztürk et al., 2008). Öncelikle Türkiye genelindeki devlet üniversiteleri ve özel üniversiteler listelenmiştir ve istenilen örneklem sayısına ulaşılan kadar kişi seçilerek örnekleme dahil edilmiştir. Bu örnekleme yöntemiyle seçilen Türkiye genelindeki üniversitelerde 2019-2020 eğitim öğretim yılında görev yapmakta olan her kademedeki 571 akademisyen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan akademisyenin demografik özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Akademisyenlerin Demografik Verilerine İlişkin Dağılımları

Değişken	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	276	48,3
	Erkek	295	51,7
Unvan	Arş. Gör.	180	31,5
	Öğr. Gör.	64	11,2
	Dr.	75	13,1
	Dr. Öğr. Üyesi	156	27,3
	Doç.	80	14
Mezuniyet durumu	Prof.	16	2,8
	Lisans	6	1
	Y. Lisans	135	23,6
Hizmet Yılı	Doktora	430	75,3
	0-5 yıl	78	13,7
	6-10 yıl	188	32,9
	11-15 yıl	93	16,3
	16-20 yıl	115	20,1
İdari Görev	21 yıl ve üstü	97	17
	Var	122	21,4
Girişimcilik ile ilgili çalışma	Yok	449	78,6
	Var	219	38,4
Girişimcilik ile ilgili çalışma	Yok	352	61,6
	Var	219	38,4

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan akademisyenler cinsiyete göre 295’i (%51,7) erkek, 276’sı (%48,3) kadın olarak dağılmaktadır. Unvana göre 180’i (%31,5) arş. gör., 64’ü (%11,2) öğr. gör., 75’i (%13,1) dr., 156’sı (%27,3) dr. öğr. üyesi, 80’i (%14) doç. dr., 16’sı (%2,8) prof. dr. olarak dağılmaktadır. Akademisyenler eğitim durumuna göre 430’u (%75,3) doktora, 135’i (%23,6) yüksek lisans, 6’sı (%1) lisans olarak dağılmaktadır. Akademisyenlerin hizmet yılına göre 78’i (%13,7) 0-5 yıl, 188’i (%32,9) 6-10 yıl, 93’ü (%16,3) 11-15 yıl, 115’i (%20,1) 16-20 yıl, 97’si (%17) 21 yıl ve üstü olarak dağılmaktadır. Akademisyenler arasından 122 (%21,4) kişinin idari görevi var, 449 (%78,6) kişinin idari görevi yoktur. Akademisyenlerin 219’unun (%38,4) girişimcilikle ilgili çalışmaları varken; 352’sinin (%61,6) girişimcilikle ilgili çalışması yoktur.

2.3. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Eğilimi Ölçeği Geliştirilme Süreci

Ölçek geliştirme sürecinde takip edilmesi gereken bazı basamaklar vardır. İlk basamakta madde havuzunun oluşturulması sonrasında sırasıyla; uzman görüşüne sunulması bu görüşler doğrultusunda pilot uygulamanın yapılması ve elde edilen verilerle geçerlik güvenilirlik çalışmasının yapılması bulunmaktadır (Özdamar, 2017). İç kontrol odaklı girişimcilik ölçeğinin geliştirme sürecinde Özdamar (2017)’in belirttiği adımlar takip edilmiştir. İlk olarak literatür taraması yapılarak daha önce yapılan araştırmalar incelenmiş, detaylı bir inceleme yapıldıktan sonra akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini ölçmek için ilk etapta 50 maddelik bir soru havuzu hazırlanmıştır. Oluşturulan madde havuzu Anderson (1977), Antoncic ve Hisrich (2001), Bandura (1982), Bandura (2002), Bateman ve Crant (1993), Bernardi (2001), Carland vd, (1984), Collins, Hanges (2004), Deci ve Ryan (1980), Demirkan (2006), Drucker (1985), Ducette ve Hassan vd., (2016), Gaglio (1997), Hall ve Sobel (2006), Hermawan vd. (2016), Hisrich vd, (2016), Jain (2011), Kirzner (1979), Koh, (1996), Kuratko and Hodgets (2001), Lefcourt (1984), Lefcourt., et all (1985), Loosemore ve Lam (2004), Lumpkin & Dess (1996), Lumpkin ve Dess (2001), Lüthje ve Franke (2003), McClelland (1965), McDougall (1989), Mill (1848), Oliver vd (2006), Prakash vd (2015),

Rotter (1966), Rotter (1975), Sanchez vd, (2011), Schumpeter (1947), Silvester vd., (2002), Strauser vd (2002), Tuten ve Neidermeyer (2004), Venkatraman (1989), Yukl and Latham (1978), Zhang and Bruning, (2011), Williams ve Stack (1972), Wolk (1973) tarafından yapılan çalışmalar doğrultusunda hazırlanmıştır. İkinci kez yapılan literatür taraması sonrasında oluşturulan madde havuzundaki aynı anlama gelen ifadeler eğitim bilimleri alanında uzman olan 2 profesör doktor, 1 doçent doktor unvanlı öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda elenerek 37 madde haline getirilmiştir. Sadeleştirilmiş madde havuzu; ölçekte yer alan maddelerin, ölçülmek istenen davranışı belirleme konusunda her yönüyle yeterliliğini ve niteliğini ortaya koymak amacıyla yapılan kapsam geçerliğinin (Büyüköztürk, 2006) sağlanması amacıyla alanda uzman olan 10 kişinin görüşlerine sunulmuştur. Uzmanların görüşlerini ifade edebilmeleri için; 3’lü likert tipinde uzman değerlendirme formu oluşturulmuştur. Maddelerin kapsam geçerliği analizinde Lawshe tekniğinden yararlanılmıştır. Bu teknik, maddelerin ölçekte bulunma durumuna ilişkin bir madde istatistiğidir (Lawshe, 1975). Buna göre; uzmanlardan gelen dönütler sonucunda 37 maddenin her birine ait madde kapsam geçerlik indeksi hesaplanmıştır. Kapsam geçerlik indeksi (KGO)=(NG/N/2)-1 formülünde belirtildiği gibi herhangi bir maddeye ilişkin “gerekli” görüşünü belirten uzman sayısının (NG), toplam uzman sayısına (N) bölünmesiyle elde edilmektedir. Lawshe (1975)’a göre uzman sayısına göre ölçeğe alınacak maddelerin sahip olması gereken minimum KGO değerleri Tablo 2’de belirtilmektedir.

Tablo 2. KGO’lar için minimum değerler

Uzman sayısı	Minimum Değer
7	0,99
8	0,75
9	0,78
10	0,62

Ölçeğe alınacak maddelerin kabul edilebilir KGİ değerinin 10 kişilik uzman sayısı için belirtilen KGO minimum değeri olan 0,62’nin üstünde olması önerilmektedir. Lawshe (1975) tekniğinde 0.05 anlamlılık düzeyinde olan 10 uzman için belirlenen kapsam geçerlik indeksi (KGİ) 0,75 olarak belirlenmiştir ve belirlenen ölçütü (0,75>0,62) sağladığı görülmüştür. Uzman dönütleri ve analiz değerleri göz önüne alınarak soruların ifade ediliş şekillerinde düzenlemeler yapılmış, çıkarılması gereken olmadığı uzmanlar tarafından belirlenmiş ve madde sayısı 37 olarak belirlenmiştir. Oluşturulan ölçek formu maddelerle ilgili ifadelerin anlaşılma konusunda netlik sağlaması amacıyla 50 akademisyene uygulanarak pilot uygulama aşaması gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama sonrasında maddelerin doğru olarak anlaşıldığı görüldüğü için maddelerde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Daha sonra oluşturulan ölçek formunun geçerlik güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Geçerlik güvenilirlik çalışması sürecinde öncelikle yapı geçerliliğini sınamak için açılımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri daha sonra ölçeğin ayırt ediciliğini tespit etmek için ayırt edicilik analizi yapılmıştır. Ölçülmek istenen yapının iç tutarlılığını tespit edebilmek için Cronbach Alpha katsayı değerleri dikkate alınmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya etik kurul izni alındıktan sonra başlamıştır. Araştırmada kişisel veri toplanacağından 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca kişisel verileri korumak amacıyla gerekli tüm tedbirler alınmış olup, gerekli her türlü yükümlülük özenle yerine getirilmiştir. Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Etik Kurulu tarafından belirtilen etik kurul kararı evrak tarih ve sayısı: 10/07/2020-E.3283 25.06.2020 tarihli ve 2020/06 sayılı etik kurulu kararıdır.

Ölçeğin verileri 2019-2020 yılında Türkiye genelindeki devlet üniversitelerindeki ve özel üniversitelerdeki her kademe akademisyene seçkisiz örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir ve random örnekleme yöntemi ile ulaşılan 571 kişiden elde edilmiştir. Verilerin toplanması zamansal ve mekansal engelleri ortadan kaldırması nedeniyle online formlar üzerinden hazırlanan anket formu (Şimşek, Veiga ve Lubatgin,2005:180) aracılığıyla mail yoluyla toplanmıştır. Kline (1994), güvenilir faktörler çıkartmak için 200 kişilik örneklemin genellikle yeterli olacağını, ancak daha iyi sonuçlar için daha büyük örnekleme çalışmanın yararlı olacağını vurgulamaktadır (akt. Büyüköztürk, 2002). Bu sebeple açımlayıcı faktör analizi için 291 kişiye ölçek uygulanmıştır. Kline (2005)'a göre, doğrulayıcı faktör analizi için örneklem sayısının madde sayısının 10 katı olması gerektiği (akt., Çapık, 2014) bilgisine dayanarak AFA sonrasında düzeltmelerin yapıldığı ölçme aracı doğrulayıcı faktör analizi için 280 akademisyene uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS programında gerekli düzenlemeler yapılarak analiz edilmiştir. Ölçek geliştirme aşamaları takip edilerek açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile birlikte güvenilirlik analizleri de yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi öncesi faktör analizinin uygulanabilirliğine yönelik ön varsayım testleri KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett testleri uygulanmıştır. Faktör analizi uygulamasında varimax dik döndürme yöntemi kullanılarak verilere temel bileşenler analizi uygulanmıştır. Ölçeğe ait faktör sayısının belirlenmesinde yamaç birikinti grafiği incelenmiştir. Güvenirliğinin sağlanmasında; Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı değerleri dikkate alınmıştır.

3. Bulgular

Tablo 3. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Madde Analizi

	Madde silindiğinde ölçek puanı	Madde silindiğinde varyans	Madde toplam korelasyonu	Madde silindiğinde cronbach alpha
1. Yeni bir şey öğrenirken güçlü yönlerimden faydalanırım	135,526	195,464	,365	,907
2. Olumsuz durumları lehime çevirebilecek taktikler kullanırım	136,351	191,042	,446	,906
4. Hatalarımın olduğu durumlarda yeni bir strateji belirleyebilirim	136,058	194,552	,410	,907
5. Hedeflerime ulaşmak için planlama sürecini kontrol edebilirim	136,007	193,876	,385	,907
6. Yaptığım planlara uygun bir şekilde ilerleyebilirim	136,282	193,920	,347	,908
7. Hedeflerime ulaşmak için engelleri kontrolümde tutmaya çalışırım	136,234	191,704	,467	,906
8. Hedeflerime ulaşmak için kendimi motive edebilirim	136,010	190,141	,526	,905
9. Bir konuda elde ettiğim başarı üzerinde kendi çabamın etkili olduğunu bilirim	135,794	194,737	,361	,907
10. Zor hedefler beni yıldırmaz	136,189	190,043	,485	,906
11. Zayıf yönlerimi geliştirmeye çalışırım	136,007	191,428	,516	,905
13. Bir konuda alacağım riskin sonuçlarını üstlenebilirim	135,677	193,440	,431	,906
14. Yüksek getiri sağlayabilecek bir durum için özveride bulunabilirim	136,113	194,522	,328	,908
15. Karşılaştığım risk durumlarını kontrol edebilirim	136,247	192,518	,548	,905
16. Risk alarak mesleğimde ilerleyebileceğimi düşünürüm	136,670	189,567	,440	,906
17. Yenilikleri mesleğimde ne şekilde kullanabileceğimi bilirim	135,986	191,538	,592	,905
18. Özgün bir ürün ortaya koyma konusunda kendimi yeterli görüyorum	136,186	188,710	,556	,905
19. Çalışmalarında yeni yöntemler denerim	136,216	188,625	,633	,904
20. Yenilikçi projeleri uygulamaya koymak için fırsatlar yaratırım	136,474	186,457	,624	,904
21. Çalışmaları daha işlevsel hale getirmek için yeni fikirler üretebilirim	136,069	191,078	,579	,905
22. Genellikle özgün konular üzerinde çalışmayı tercih ederim	135,924	191,987	,506	,906

	Madde silindiginde ölçek puanı	Madde silindiginde varyans	Madde toplam korelasyonu	Madde silindiginde cronbach alpha
26. Ortaya çıkan krizleri fırsata çevirebilirim	136,876	191,619	,421	,907
27. Bir projede yönlendiren ve veya harekete geçiren taraf ben olurum	136,536	188,063	,584	,904
29. Amaçladığım bir şeyi gerçekleştirmek için başkalarının desteğine ihtiyaç duymam	136,808	192,246	,350	,908
30. Yaptığım her eylemde, aldığım her kararda kontrol bana aittir	136,316	191,300	,467	,906
31. Yapabileceklerim doğrultusunda hedefler belirlerim	135,883	193,566	,496	,906
32. Tek başıma özgün bir çalışma yürütebilirim	135,986	191,000	,461	,906
37. Bir konuda başarı elde ettiğimde kendimle gurur duyarım	135,759	194,183	,325	,908

Katılımcıların maddelerin ifade ettiği önermeleri doğru anladıkları ve maddelere tarafsız bir şekilde yanıt verdiklerini tespit edebilmek için; verilen yanıtların maddeler arasında ve ölçek toplamı ile pozitif korelasyona sahip olması gerekmektedir. Ölçekteki bir maddenin, maddeler toplamı ile korelasyon katsayısının 0,30 ve üzeri olması ayırt ediciliğinin yüksek olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2011; Tavşancıl, 2018). Bir değişkenin 0.30'luk faktör yükü, faktör tarafından açıklanan varyansın %9 olduğunu göstermektedir. Bu düzeydeki varyans işaretine bakılmaksızın 0,60 ve üstü yük değeri yüksek; 0,30-0,59 arası yük değeri orta düzeyde büyüklükler olarak tanımlanabilir ve değişken çıkartma konusunda dikkate alınır (Büyüköztürk, 2002). Tablo incelendiğinde madde toplam korelasyon değerlerinin 0,30 ve üzeri olduğu görülmektedir. Bu sebeple ölçekte 3, 12, 23, 24, 25, 28, 33, 34, 35, 36 numaralı maddeler 0,30 altında kaldığından çıkartılmıştır.

İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin Geçerlik Çalışmaları ile İlgili Bulgular

Ölçeğin yapı geçerliğini sınamak amacıyla açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan Barlett testi sonucunda ($p < 0,05$) faktör analizine alınan değişkenler arasında ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan test sonucunda ($KMO = 0,872 > 0,60$) örneklem büyüklüğünün faktör analizi uygulamak için yeterli olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. KMO ve Barlett's Testi Değerleri

Kaiser-Meyer-Olkin		,872
Örneklem Yeterliliği		
Barlett's Test of Sphericity	Ki-Kare Değeri	2701,767
	Sebestlik Değeri	351
	p	0,000

Tablo 4'te görüldüğü gibi; açımlayıcı faktör analizi öncesi faktör analizinin uygulanabilirliğine yönelik ön varsayım testleri KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett testleri

uygulanmıştır. KMO testi örneklem büyüklüğünün faktör analizi uygulanması için yeterli olduğu göstermektedir. Literatürde faktör analizinin uygulanabilmesi için KMO değerinin 0,5'ten yukarı olması gerektiğini belirtilmektedir (Çokluk, Şekercioğlu & Büyüköztürk, 2018).

Tablo 5. Akademisyenlerin İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Bileşenler Matrisi

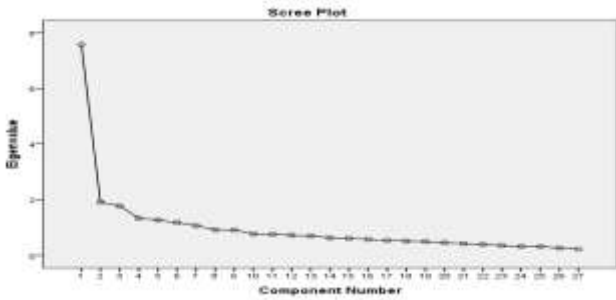
Maddeler	Faktörler						
	1	2	3	4	5	6	7
İkog 19	,711						
İkog 20	,698		-,352				
İkog 17	,663						
İkog 21	,647	-,303					
İkog 27	,637						-,351
İkog 18	,633	-,368					
İkog 15	,596			,308			
İkog 8	,584	,341					
İkog 11	,575					-,408	
İkog 22	,567	-,390					
İkog 31	,550						
İkog 7	,548	,382					
İkog 16	,518		-,480				
İkog 32	,511	-,378	,357				
İkog 2	,505				,393		-,308
İkog 10	,497					-,453	
İkog 30	,482		,459	,422			
İkog 26	,470		-,323			,335	-,428
İkog 4	,460						
İkog 13	,423			,382		-,410	
İkog 6	,419	,645			-,313		
İkog 5	,464	,564					
İkog 9	,392		,559		,343		
İkog 29	,368	-,353	,399				
İkog 37	,354				,537		
İkog 1	,381				,516		
İkog 14	,377			,388			,478

Faktör analizinde elde edilen faktörlerin bağımsızlık ve kavramsal anlamlılık şartlarını sağlaması gerekmektedir; fakat bazen çeşitli faktörler aynı değişkene göre yüksek yüklemelere sahipse, faktörleri açıklamak zordur. Bu sebeple faktör yapısını daha basit ve anlamlı hale getirmek, bu konuda daha iyi yorum yapabilmek için belirli bir açı ile döndürme yapılması gerekmektedir (Özdamar, 1999; Malhotra, 2010). Faktör analizi sonucunda bir maddenin birden fazla faktör altında yer alması olası bir durumdur. Gözlenen değişkenlerin sadece bir faktörle yüksek yük değeri verirken, diğer faktörlerde düşük yük değerine sahip olması, faktörü yorumlamayı kolaylaştırır (Büyüköztürk, 2002). Bu durum göz önünde bulundurularak birden fazla faktöre girme ile ilgili alınabilecek ölçüt; faktör yükleri arasındaki farkın en az 0,10 olması gerektiğidir (Tavşancıl, 2010'den akt., Bayrakçı, 2020:58). Bu doğrultuda; ölçek maddelerinin hangi faktörde yer alacağını tespit etmek ve faktör sayısını belirlemek amacıyla döndürülmüş bileşenler matrisi uygulanmıştır. Varimax dik döndürme yöntemi kullanılarak verilere temel bileşenler analizi uygulanmıştır. Bu uygulama sonucunda özdeğeri 1'in üzerinde olan yedi faktör ortaya çıkmıştır.

Tablo 6. Akademisyenlerin İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Faktör Analizi Sonrası Döndürülmüş Bileşenler Matrisi

Maddeler	Faktörler						
	1	2	3	4	5	6	7
İkog 18	,755						
İkog 19	,746						
İkog 21	,736						
İkog 22	,670						
İkog 20	,650						
İkog 17	,561						
İkog 6		,856					
İkog 5		,753					
İkog 7		,603					
İkog 8		,502					
İkog 30			,744				
İkog 29			,680				
İkog 32			,580				
İkog 31			,460				
İkog 10				,681			
İkog 11				,572			
İkog 13				,470			
İkog 4				,470			
İkog 14					,772		
İkog 15					,596		
İkog 16					,567		
İkog 26						,797	
İkog 2						,621	
İkog 27						,562	
İkog 37							,704
İkog 9							,639
İkog 1							,630

Faktör yük değeri maddelerin faktörle olan ilişkisini gösteren katsayıdır. Faktör yük değerinin 0,45 ve üzeri olması iyi bir seçimdir (Büyüköztürk, 2008:124).Tablo 6’da görüldüğü üzere birinci faktörde toplanan M18, M19, M21, M22, M20, M17 özgünlük olarak; ikinci faktörde toplanan M6, M5, M7, M8 kontrol olarak; üçüncü faktörde toplanan M30, M29, M32, M31 özerklik olarak; dördüncü faktörde toplanan M10, M11, M13, M4,başarma ihtiyacı; beşinci faktörde toplanan M14, M15, M16 risk alma eğilimi olarak; altıncı faktörde toplanan M26, M2, M27 proaktiflik/fırsat keşfi olarak; yedinci faktörde toplanan M37, M9, M1 öz yeterlik olarak isimlendirilerek ölçeğe son hali verilmiştir. Nihai olarak ölçek 27 maddeden oluşmaktadır.

Şekil 1. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğine Ait Özdeğer Saçılım Grafiği

Faktör sayısının belirlenmesinde kullanılan bir yöntem olan özdeğer saçılım grafiği ile faktör yapısı incelenmiştir. Ölçek faktör sayısının belirlenmesinde özdeğer saçılım grafiğinde yüksek ivmeli düşüşler dikkate alınmaktadır. Düşüşlerin yatay olduğu faktörlerin varyansa katkısının az olduğu düşünülmektedir (Büyüköztürk, 2011:133). Şekil 1 incelendiğinde 7. faktörden sonra faktörlerin varyansa olan katkıları azalarak birbirine yaklaştığı görülmüştür. Özdeğerin 1’den yüksek olan faktörler önemli olarak değerlendirilmektedir (Koçak, Çokluk ve Kayri, 2016: 335-

337). Ölçeğin faktörlerine ait özdeğerlerin 1’in üzerinde olduğu görülmektedir. Buna göre; döndürülmüş bileşenler matrisi ve özdeğer saçılım grafiği değerlendirildikten sonra, literatürden elde edilen bilgilerden hareketle aynı zamanda istatistiksel sonuçların tutarlılığından yola çıkılarak geliştirilen ölçek 7 faktör altında toplanmıştır.

Ölçeğe ait oluşan faktör yapısı aşağıda görülmektedir.

Tablo 7. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğine Ait Özdeğerler ve Faktörlerin Açıkladıkları Varyans Oranı

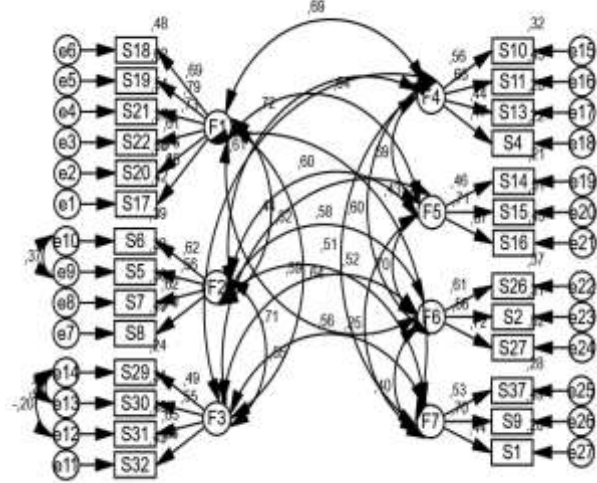
Faktörler	Açıklanan Toplam Varyans								
	Başlangıç Özdeğerleri Toplamları			Toplam Faktör Yükleri			Faktör Yüklerinin Döndürülmüş Toplamları		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif f %	Toplam	Varyans %	Kümülatif f %
1	7,577	28,061	28,061	7,577	28,061	28,061	3,776	13,986	13,986
2	1,911	7,078	35,140	1,911	7,078	35,140	2,516	9,319	23,305
3	1,778	6,585	41,724	1,778	6,585	41,724	2,238	8,289	31,594
4	1,331	4,931	46,655	1,331	4,931	46,655	1,988	7,363	38,957
5	1,273	4,715	51,370	1,273	4,715	51,370	1,980	7,333	46,290
6	1,176	4,355	55,726	1,176	4,355	55,726	1,907	7,063	53,353
7	1,069	3,958	59,684	1,069	3,958	59,683	1,709	6,330	59,683
8	,923	3,417	63,101						
9	,913	3,381	66,482						
10	,770	2,854	69,335						
11	,750	2,779	72,114						
12	,723	2,677	74,791						
13	,704	2,606	77,397						
14	,631	2,336	79,734						
15	,608	2,254	81,987						
16	,574	2,127	84,114						
17	,536	1,987	86,101						
18	,510	1,891	87,991						
19	,499	1,846	89,838						
20	,449	1,665	91,503						
21	,424	1,570	93,072						
22	,390	1,445	94,517						
23	,354	1,311	95,828						
24	,321	1,191	97,018						
25	,313	1,160	98,178						
26	,269	,996	99,174						
27	,223	,826	100,000						

Tablo 7’de Akademisyenlerin İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin faktör yapısını gösteren yedi faktörün özdeğerleri ve açıklanan varyansları yer almaktadır. Belirlenen yedi faktör, ölçeğe ait varyansın toplam %59,683’ünü açıklamaktadır. Birinci faktör toplam varyansa %13,986; ikinci faktör toplam varyansa %9,319; üçüncü faktör toplam varyansa %8,289; dördüncü faktör toplam varyansa %7,363; beşinci faktör toplam varyansa %7,333; altıncı faktör toplam varyansa %7,063; yedinci faktör toplam varyansa %6,330 oranında katkı sağlamaktadır. Faktör analizinde elde edilen toplam varyans değeri (%59,683) %40-%60 arasında bir değer olduğundan ideal kabul edilmektedir (Scherer, Luther, Wiebe ve Adams, 1988: 766).

Tablo 8. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Faktör Yapısı

Boyut	Faktör Yüklü
Özgünlük (Özdeğer=7,577; Açıklanan Varyans=13,986; Alpha=0,852)	
18. özgün bir ürün ortaya koyma konusunda kendimi yeterli görürüm	0,755
19. çalışmalarında yeni yöntemler denerim	0,746
21. çalışmalarını daha işlevsel hale getirmek için yeni fikirler üretebilirim	0,736
22. genellikle özgün konular üzerinde çalışmayı tercih ederim	0,670
20. yenilikçi projeleri uygulamaya koymak için fırsatlar yaratırım	0,650
17. yenilikleri mesleğimde ne şekilde kullanabileceğimi bilirim	0,561
Kontrol (Özdeğer=1,911; Açıklanan Varyans=9,319; Alpha=0,759)	
6. yaptığım planlara uygun bir şekilde ilerleyebilirim	0,856
5. hedeflerime ulaşmak için planlama sürecini kontrol edebilirim	0,753
7. hedeflerime ulaşmak için engelleri kontrolümde tutmaya çalışırım	0,603
8. hedeflerime ulaşmak için kendimi motive edebilirim	0,502
Özerklik (Özdeğer=1,778; Açıklanan Varyans=8,289; Alpha=0,749)	
30. yaptığım her eylemde, aldığım her kararda kontrol bana aittir	0,744
29. amaçladığım bir şeyi gerçekleştirmek için başkalarının desteğine ihtiyaç duymam	0,680
32. tek başıma özgün bir çalışma yürütebilirim	0,580
31. yapabileceklerim doğrultusunda hedefler belirlerim	0,460
Başarma ihtiyacı (Özdeğer=1,331; Açıklanan Varyans=7,363; Alpha=0,737)	
10. zor hedefler beni yıldırmaz	0,681
11. zayıf yönlerimi geliştirmeye çalışırım	0,572
13. bir konuda alacağım riskin sonuçlarını üstlenebilirim	0,470
4. hatalarımın olduğu durumlarda yeni bir strateji belirleyebilirim	0,470
Risk alma eğilimi (Özdeğer=1,273; Açıklanan Varyans=7,333; Alpha=0,769)	
14. yüksek getiri sağlayabilecek bir durum için özveride bulunabilirim	0,772
15. karşılaştığım risk durumlarımı kontrol edebilirim	0,596
16. risk alarak mesleğimde ilerleyebileceğimi düşünürüm	0,567
Proaktiflik /Fırsat keşfi (Özdeğer=1,176; Açıklanan Varyans=7,063; Alpha=0,788)	
26. ortaya çıkan krizleri fırsata çevirebilirim	0,797
2. olumsuz durumları lehime çevirebilecek taktikler kullanırım	0,621
27. bir projede yönlendiren ve /veya harekete geçiren taraf ben olurum	0,562
Öz yeterlik (Özdeğer=1,069; Açıklanan Varyans=6,330; Alpha=0,801)	
37. bir konuda başarı elde ettiğimde kendimle gurur duyurum	0,704
9. bir konuda elde ettiğim başarı üzerinde kendi çabamın etkili olduğunu bilirim	0,639
1. yeni bir şey öğrenirken güçlü yönlerimden faydalanırım	0,630
Toplam Varyans=%59.683; Genel Güvenirlilik (Alpha)=0.894	

İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin belirlenmiş faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi, gözlenen değişkenler ile gizli değişkenler arasındaki ilişkiyi ölçebilen yapısal eşitlik modelinin bir çeşididir (Brown, 2015:10-11). Çalışmada literatürde bulunan araştırmalarda en sık kullanılan uyum iyiliği indeksleri kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analize ilişkin diyagram aşağıda verilmektedir.

Şekil 2. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Diyagram

Doğrulayıcı faktör analizine ilişkin uyum iyiliği kriterleri aşağıda verilmektedir.

Tablo 9. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi İndeks Değerleri

İndeks	Normal Değer*	Kabul Edilebilir Değer**	İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği
χ^2/sd	<2	<5	(615,980/3) 2,053
GFI	>0,95	>0,90	0,90
AGFI	>0,95	>0,90	0,90
CFI	>0,95	>0,90	0,90
RMSEA	<0,05	<0,08	0,06
SRMR	<0,05	<0,08	0,04

*,** Kaynaklar: (Şimşek, 2007:48; Schumacker ve Lomax, 2004: 82; Sümer, 2000:69; Tabachnick ve Fidel, 2013:721-723).

Tablo 9 incelendiğinde ki-kare değerinin serbestlik derecesine oranı 2 ve 5 değerleri arasında olduğundan kabul edilebilir bir uyumu göstermektedir. Bu durum model ile veri uyumunun sağlandığının bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir. GFI değeri ,90 olarak hesaplanmış olduğundan kabul edilebilir değer kabul edilmektedir. AGFI değeri ,90 olarak hesaplanmış olduğundan kabul edilebilir değer kabul edilmektedir. CFI değeri ,90 olarak hesaplandığından kabul edilebilir değer olarak kabul edilmektedir. RMSEA değeri ,06 olarak hesaplanmış olup normal değer olarak görülmektedir. SRMR değeri ,04 olarak hesaplanmış olduğundan normal değer olarak kabul edilmektedir. Bu bulgularla, doğrulayıcı faktör analizi ile hesaplanan uyum istatistiklerinin ölçeğin daha önce

belirlenen faktör yapısı ile kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğu saptanmıştır

Standardize edilmiş faktör yükleri, t değerleri ve maddelerin oluşturduğu açıklanan varyans (R^2) değerleri aşağıda verilmektedir.

Tablo 10. İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği Faktör Yükleri ve Maddelere İlişkin Regresyon Katsayıları

Maddeler	Faktör	β	Std. β	S. Hata	t	p	R^2
S17	<- F1	1,000	0,650				0,455
S20	<- F1	1,640	0,762	0,151	10,860	p<0,001	0,490
S22	<- F1	1,035	0,608	0,115	9,026	p<0,001	0,485
S21	<- F1	1,199	0,733	0,114	10,537	p<0,001	0,522
S19	<- F1	1,450	0,790	0,130	11,166	p<0,001	0,532
S18	<- F1	1,419	0,691	0,141	10,050	p<0,001	0,561
S8	<- F2	1,000	0,702				0,452
S7	<- F2	0,852	0,615	0,102	8,365	p<0,001	0,509
S5	<- F2	0,742	0,564	0,097	7,652	p<0,001	0,478
S6	<- F2	0,895	0,625	0,107	8,362	p<0,001	0,563
S32	<- F3	1,000	0,653				0,527
S31	<- F3	0,730	0,655	0,091	8,025	p<0,001	0,432
S30	<- F3	0,816	0,553	0,113	7,200	p<0,001	0,547
S29	<- F3	0,852	0,490	0,139	6,116	p<0,001	0,501
S10	<- F4	1,000	0,563				0,409
S11	<- F4	0,982	0,657	0,129	7,594	p<0,001	0,429
S13	<- F4	0,638	0,444	0,109	5,847	p<0,001	0,426
S4	<- F4	0,623	0,473	0,102	6,128	p<0,001	0,444
S14	<- F5	1,000	0,463				0,469
S15	<- F5	1,216	0,713	0,185	6,580	p<0,001	0,433
S16	<- F5	1,809	0,672	0,280	6,468	p<0,001	0,493
S26	<- F6	1,000	0,609				0,477
S2	<- F6	0,922	0,561	0,127	7,280	p<0,001	0,625
S27	<- F6	1,175	0,723	0,139	8,466	p<0,001	0,537
S37	<- F7	1,000	0,529				0,469
S9	<- F7	1,130	0,700	0,191	5,929	p<0,001	0,580
S1	<- F7	0,641	0,442	0,126	5,081	p<0,001	0,422

Standardize edilmiş katsayılar incelendiğinde faktör yüklerinin yüksek, standart hata değerlerinin düşük, t değerlerinin anlamlı (p<0,001), R^2 değerlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar önceden belirlenen faktör yapısına ilişkin yapı geçerliliğini doğrulamaktadır.

İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin Güvenilirlik Çalışmaları ile İlgili Bulgular

Literatürde ölçeğin güvenilirliği (iç tutarlılık) yaygın olarak Cronbach's Alpha katsayısı ile belirlenmektedir. Cronbach's

Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriteri olarak " $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir", " $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir", " $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirliktedir", " $0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir" olarak belirlenmektedir (Özdamar, 2017:79). Nihai formun genel güvenilirliği Cronbach Alpha =0,894 olarak çok yüksek bulunmuştur.Özgünlük boyutu, Alpha=0,852; Kontrol boyutu, Alpha=0,759; Özerklik boyutu, Alpha=0,749; Başarma ihtiyacı boyutu, 0,737; risk alma eğilimi boyutu, Alpha=0,769; proaktiflik/fırsat keşfi boyutu, Alpha=0,788; Öz yeterlik boyutu, Alpha=0,801 olarak bulunmuştur. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin bulunan Cronbach Alpha değeri (0,894) ve açıklanan varyans değerine (%59,683) göre İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir araç olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 11. Ölçek Puanlarının Alt %27 ve Üst %27 Gruplarına Göre Farklılaşma Durumu

Gruplar	Alt %27 (n=79)		Üst %27 (n=79)		t	sd	p
	Ort	Ss	Ort	Ss			
Özgünlük	3,262	0,439	4,424	0,381	-17,773	156	0,000
Kontrol	3,354	0,561	4,263	0,475	-10,976	156	0,000
Özerklik	3,263	0,523	4,190	0,479	-11,616	156	0,000
Başarma İhtiyacı	3,541	0,407	4,424	0,393	-13,869	156	0,000
Risk Alma Eğilimi	3,181	0,520	4,080	0,493	-11,154	156	0,000
Proaktiflik/ Fırsat Keşfi	2,861	0,564	3,924	0,523	-12,290	156	0,000
Öz yeterlik	3,911	0,491	4,616	0,370	-10,182	156	0,000
Ölçek Genel	3,336	0,217	4,293	0,209	-28,205	156	0,000

Tablo 11'de görüldüğü üzere ölçek puanları Alt %27 ve Üst %27 gruplarına göre farklılık göstermektedir (p<0,05). Ölçek puanları dağılımında ölçülmek istenen tutuma olumlu yanıt veren katılımcılar üst %27'lik grupta olumsuz yanıt veren katılımcılar ise alt %27'lik grupta yer almaktadır. Eğer bir madde bahsedilen gruplardaki tepkileri ayırt edebiliyorsa ölçülen tutuma olumlu yanıt verenler ile olumsuz yanıt verenleri ayırt edebiliyordur. Bu durum bireylerin ölçülen davranışı ne derece ayırt ettiğini göstermektedir. Çok boyutlu ölçeklerde ise alt ve üst %27 grupların her bir boyut için tanımlanması gerekmektedir (Büyükoztürk et al., 2015; Tezbaşaran, 1996). Yukarıda verilen tablodaki bulgulara dayanarak geliştirilen ölçek, iç-tutarlılık açısından da ölçeğin ayırt edici ölçüm yaptığı ve ölçekten elde edilen puanların güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma; bir dizi faktörün işlevi olan ve girişimci kişiliğin, sosyo-ekonomik bir sistemde mevcut fırsatlar, girişimci tutum, beceri ve davranışların geliştirilmesi için destek pozisyonunda olduğu kabul edilen girişimcilik kavramını (Pandey & Tewary, 1979; Valdez, 2019; Wickham, 2001) iç kontrol odaklı bir perspektiften ele alarak değerlendiren bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Girişimciliğin, ülke ekonomilerinin büyümesine aracılık eden önemli unsurlardan biri olması (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich ve Peters, Shepherd, 2016) araştırma konusu olarak popüler hale gelmesine katkı sağlamıştır. Girişimcilik konusunda yapılan çalışmalar, toplumlara girişimcilik kavramları ve bileşenleri hakkında aynı zamanda ekonomi alanlarında öneriler sunmaktadır. Bu çalışmada ise; literatürde ilk olarak girişimcilik konusuna girişimcilik özelliklerinden biri olan iç kontrol odaklı bir çerçeveden bakılarak akademisyenlerin iç

kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini değerlendirmek üzere bir ölçek geliştirilmiştir. Bu anlamda, 3. nesil üniversite olmanın zorunluluklarından biri olan girişimcilik boyutunun değerlendirilmesi yönüyle alana katkı sağlayacak niteliktedir. Küreselleşmenin gereklilikleri ile birlikte hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da her tür değişime hızlı bir şekilde adapte olunması gerekmektedir. Yükseköğretim kurumlarının da bu adaptasyon sürecinde toplumsal dönüşümde aracı bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Bu aracılık rolü zaman içerisinde yükseköğretim kurumlarını girişimci ekosistemde ana kahraman haline getirmiştir. Yükseköğretim kurumları; araştırma odaklı, bilimsel içeriğe sahip, kişileri düşünmeye ve eylemlerini kontrol etmeye yönlendiren kurumlardır. Aynı zamanda yaratıcılığı besleyen, ortamlarda fikir ve bilgi paylaşımı aracılığı ile topluma katkı sağlayan proaktif davranışa yönelik beceriler kazandırma konusunda kilit roldeki kurumlardır (Çetin ve Kınık, 2019; Ramirez vd., 2015). Bu süreçte yükseköğretim kurumları için ana motivasyon kaynağı; entelektüel sermayeyi güçlendirmenin yanı sıra üretilen bilginin ekonomik kalkınmayı teşvik edecek nitelikte kullanılmasıdır. Bu eylemlerini gerçekleştirmesinin yolu ise; araştırma, öğretim ve farklı kurumlarla etkileşim kurmak gibi üç temel misyon aracılığıyla girişimci faaliyetler yaratmayı desteklemektir. Öyle ki gerçekleştirilen girişimcilik faaliyetleri, yükseköğretim kurumlarının küresel şartlardaki akademik kültürünü oluşturan ve uluslararasılaşmasını destekleyen bir değer olarak kabul edilebilir. Bu dönüşüm sürecinin yönetilmesinde aracı rolü üstlenen akademisyenlerden daha fazla verim elde edilebilmesi için yükseköğretim kurumlarının işlevlerinin akademisyenlerin girişimcilikleri çerçevesinde değerlendirilmesi önemlidir. Girişimciliğe ilişkin mikro görüş; girişimciliğe özgü iç kontrol odağının parçası olan faktörleri incelemektedir (Frederick, O'Connor, & Kuratko, 2016). Çalışmalar, iç kontrol yapısını, kendi kendine öğrenme, alan bağımsızlığı ve öğrenen özerklik yapılarıyla ilişkilendirmiştir. Bu özelliklere sahip bireylerin hedeflerine ulaşma olasılıklarının daha yüksek olduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir (Besich, 2005). Başka bir ifadeyle kontrol odağı becerisi girişimci özelliklere sahip olan kişilerle bu özellikleri taşımayan yani girişimci olmayan bireyler arasında ayırım yapmayı sağlayan önemli bir kavramdır. Bu farkı daha belirgin hale getiren kavram ise iç kontrol odağıdır (Begley, & Boyd, 1987; Brockhaus, 1979; Caird, 1991; Kaufmann et al., 1995; Kets De Vries, 1977; Perry, 1990). Aynı zamanda Korunka et al., (2003) yüksek başarıma ihtiyacı, yüksek iç kontrol odağı ve orta risk alma eğilimi ile karakterize edilen bir kişilik modeli bulmuşlardır. Bu durum potansiyel girişimcinin, eylemlerini yönlendirme veya ayarlama yeteneğine sahip olduğu gerçeğini doğrulamaktadır (Frederick, O'Connor, & Kuratko, 2016). Bu yetenek aracılığıyla beklenmedik bir durum ile karşılaşıldığı durumlarda dahi kişisel kontrol devreye girerek kişinin duygularından bağımsız olarak daha sağlıklı ve doğru kararlar almasına yardımcı olmaktadır (Tarhan, 2019). Bu durum potansiyel girişimcinin, eylemlerini yönlendirme veya ayarlama yeteneğine sahip olduğu gerçeğini doğrulamaktadır (Frederick vd., 2016). Carland ve diğerlerine (1984) göre girişimci bireylerin başarı motivasyonu yüksektir, orta derecede risk alırlar, inovasyon yaparlar ve içsel kontrol odağına sahiptirler. Lumpkin ve Dess (2001) yenilikçi veya yeni girişim aktivitesinin ileriye dönük ve proaktif bir bakış açısı önerdiğini ortaya koymuştur. Yapılan araştırmalara

bakıldığında; elde edilen 7 boyutlu yapının literatürü destekler şekilde olduğu ortaya çıkmıştır.

Akademisyenlerin iç kontrol odaklı girişimcilik eğilimlerini ölçmek amacıyla oluşturulan ölçek formuna faktör analizi uygulanmış bu uygulama sonucunda ölçeğin nihai hali 27 madde olarak belirlenmiştir. Geçerlik güvenilirlik çalışması sürecinde öncelikle yapı geçerliliğini ortaya çıkarmak için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri daha sonra ölçeğin ayırt ediciliğini tespit etmek için ayırt edicilik analizi yapılmıştır. Ölçülmek istenen yapının iç tutarlılığını tespit edebilmek için Cronbach Alpha katsayı değerleri dikkate alınmıştır. Yapılan bu analizler sonucunda ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

- Yapılan analizler sonucunda geliştirilen “İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği” 7 faktörlü olarak belirlenmiştir.
- İç kontrol odaklı girişimcilik ölçeği için belirlenen boyutlar; özgünlük, özerklik, kontrol, başarıma ihtiyacı, risk alma eğilimi, proaktiflik/fırsat keşfi ve öz yeterlik olarak isimlendirilmiştir.
- İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeğinin belirlenmiş olan faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Analiz sonucunda, doğrulayıcı faktör analizi ile hesaplanan uyum istatistiklerinin ölçeğin daha önce belirlenen faktör yapısı ile uyumlu olduğu saptanmıştır.
- Standardize edilmiş katsayılar incelendiğinde önceden belirlenen faktör yapısına ilişkin yapı geçerliliği doğrulanmıştır.
- Ölçeğin ayırt ediciliğine ilişkin olarak yapılan analiz sonucunda ölçeğin ayırt edici ölçüm yaptığı saptanmıştır.
- “İç Kontrol Odaklı Girişimcilik Ölçeği”ne ilişkin güvenilirlik analizi uygulanmış ve Alpha katsayısı; 0.894 olarak çok yüksek bulunmuştur. Özgünlük boyutu; Alpha=0,852, kontrol boyutu; Alpha = 0,759, özerklik boyutu; alpha=0,749, başarıma ihtiyacı boyutu; Alpha=0,737, risk alma eğilimi boyutu; Alpha=0,769, proaktiflik- fırsat keşfi boyutu; Alpha=0,788, öz yeterlik boyutu; Alpha=0,801 olarak belirlenmiştir.
- Sonuç olarak yapılan analizler doğrultusunda iç kontrol odaklı girişimcilik ölçeğinin akademisyenlerin girişimcilik eğilimlerini ölçebilecek geçerliliğe ve güvenilirliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Geliştirilen iç kontrol odaklı girişimcilik ölçeği ile özellikle yükseköğretim kurumlarında girişimciliğin fark edilmesi, anlaşılması, benimsenmesi ve girişimcilik eğilimlerinin tespit edilmesi sağlanabilir. Daha geniş ve faydalı kazanımlar elde edebilmek için akademisyenlerin girişimciliğini kişilik özellikleri, liderlik becerileri, kurum kültürü gibi farklı değişkenlerle ele alarak farkındalık oluşturacak alanların kapsamının genişletilmesi sağlanabilir. Girişimci akademisyenlerle görüşmeler yapılarak araştırma konusunun nitel yöntemlerle ele alınması gerçekleştirilebilir. Ayrıca yükseköğretim kurumlarındaki girişimciliğin kültürler arasındaki farklılığını tespit edebilmek için daha kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2007). *Marketing research* (9th Edition). England: John Wiley & Sons, Danvers.
- Ağca, D. V. ve Yumuşakipek, A. H. (2015). *Günümüzde girişimcilik trendini yükselten güçler*. İstanbul: Siyah İnci Akademi.
- Anderson, C. R. (1977). Locus of control, coping behaviors, and performance in a stress setting: A longitudinal study. *Journal of Applied Psychology*, 62(4), 446-451.
- Antonic, B., & Hisrich, R. D. (2001). Interpreneurship: Construct refinement and cross cultural validation. *Journal of Business Venturing*, 16(5), 495-527.
- Aparicio, S., Urbano, D., & Audretsch, D. (2016). Institutional factors, opportunity entrepreneurship and economic growth: Panel data evidence. *Technological Forecasting and Social Change*, 102, 45-61.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 3(2), 122-147.
- Bandura, A. (2002). Growing primacy of human agency in adaptation and change in the electronic era. *European Psychologist*, 7(1), 2-16.
- Bateman, T. S., & Crant, J. M. (1993). The proactive component of organizational behavior: A measure and correlates. *Journal of Organizational Behavior*, 14(2), 103-118.
- Bayrakçı, S. (2020). *Dijital yetkinlikler bütünü olarak dijital okuryazarlık: Ölçek geliştirme çalışması* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı Bilişim Bilim Dalı, İstanbul.
- Begley, T. M., & Boyd, D. P. (1987). Psychological characteristics associated with performance in entrepreneurial firms and smaller businesses. *Journal of Business Venturing*, 2, 79-93.
- Bernardi, R. A. (2001, June). A theoretical model for the relationship among: Stress, locus of control, and longevity. In *Business Forum*, 26(3-4), 27-34. Los Angeles: California State University.
- Besich, M. A. (2005). *Learning tactics of successful online learners* (Doctoral dissertation). Montana State University-Bozeman, College of Education, Health & Human Development. Montana.
- Bhole, L. M. (2007). The evolution of the concept of entrepreneurship. Bhargava, S. (Ed.). *Developmental aspects of entrepreneurship*. India: SAGE Publications.
- Birch, D. L. (1987). *Job creation in America: How our smallest companies put the most people to work*. New York: Free Press.
- Borland, C. M. (1975). *Locus of control, need for achievement and entrepreneurship* (Doctoral dissertation). The University of Texas At Austin, ProQuest Information & Learning.
- Brockhaus, R. H. (1975). I-E locus of control scores as predictors of entrepreneurial intentions. *Academy of Management Proceedings*, (1), 433-435. doi:10.5465/ambpp.1975.4990354.
- Brockhaus, R. H., & Nord, W. R. (1979). An exploration of factors affecting the entrepreneurial decision: Personal characteristics versus environmental conditions. *Academy of Management Proceedings*, 1, 364-368. doi:10.5465/ambpp.1979.4977621.
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research*. London: Guilford Publications.
- Büyükoztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: Temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 8(4), 470-483.
- Büyükoztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. istatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorumu*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş. (2011). *Deneyisel desenler: Öntest-sontest kontrol grubu, desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş. (2014). *Deneyisel desenler: Öntest-sontest kontrol grubu, desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., ve Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Caird, S. (1991). Testing enterprising tendency in occupational groups. *British Journal of Management*, 2(4), 177-186.
- Campbell, C. A. (1992). A decision theory model for entrepreneurial acts. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 17(1), 21-27. doi:10.1177/104225879201700103.
- Carland, J., Hoy, F., & Boulton, R. (1984). Differentiating entrepreneurs from small business owners: A conceptualization. *Academy of Management Review*, (9), 354-359.
- Chirkov, V. (2014). The universality of psychological autonomy across cultures: Arguments from developmental and social psychology. Weinstein, N. (Ed.). In *Human motivation and interpersonal relationships* (27-51). Dordrecht: Springer.
- Collier, P. M., Berry, A. J., & Burke, G. T. (2007). *Risk and management accounting: Best practice guidelines for enterprise-wide internal control procedures*, 2(11), 1-151. New York: Elsevier.
- Collins, C. J., Hanges, P. J., & Locke, E. A. (2004). The relationship of achievement motivation to entrepreneurial behavior: A meta-analysis. *Human Performance*, 17(1), 95-117.
- Covey, S. R. (1989). *Etkili insanın yedi alışkanlığı*. (G. Suveren & O. Deniztekin, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Çapık, C. (2014). Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarında doğrulayıcı faktör analizinin kullanımı. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 17(3), 196-205.
- Çetin, M., ve Kınık-Fayda, F. Ş. (2019). *Yükseköğretimde bilgi yönetimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dağ, İ. (2002). Kontrol odağı ölçeği (KOÖ): Ölçek geliştirme, güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 77-90.
- Dayal, I. (2007). Towards developing entrepreneurship and building entrepreneurial organizations. Bhargava, S. (Ed.). In *Developmental aspects of entrepreneurship* (34-43). Sage Publications: Singapore.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1980). The empirical exploration of intrinsic motivational processes. *Advances in Experimental Social Psychology*, 13, 39-80. doi:10.1016/s0065-2601(08)60130-6.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2014). Autonomy and need satisfaction in close relationships: Relationships motivation theory. N. Weinstein (Ed). In *Human motivation and interpersonal relationships* (53-73). Dordrecht: Springer.
- Demirkan, S. (2006). *Self-perceptions of interpersonal relations, conflict resolution approaches in locus of control and their effects on the structure of personality: A study in applied*. Unpublished Master's Thesis, Ankara University, Social Sciences Institute, Ankara.
- Dewi, D. K., & Hamdani, A. R. (2019, August). Entrepreneurship development in higher education by growing motivation and utilizing opportunities for entrepreneurship. In *International Conference of One Asia Community*, 1(1), 110-113.
- Drucker, P. F. (1985). The discipline of innovation. *Harvard Business Review*, 63(3), 67-72.
- DuCette, J., & Wolk, S. (1973). Cognitive and motivational correlates of generalized expectancies for control. *Journal of Personality and Social Psychology*, 26(3), 420-426. https://doi.org/10.1037/h0034486.
- Fayolle, A., & Klandt, H. (Ed.). (2006). *International entrepreneurship education: Issues and newness*. USA: Edward Elgar Publishing.
- Flammer, A. (2001). Self-efficacy. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 13812-13815. DOI: 10.1016/B0-08-043076-7/01726-5.
- Frederick, H., O'Connor, A., & Kuratko, D. F. (2016). Entrepreneurship (4th Edition). A.U. Cengage & D. F. Kuratko (Eds.) *Entrepreneurship theory, process, and practice*. Australia: South-Western College Publication.
- Gaglio, C. M. (1997). Opportunity identification: Review, critique, and suggested research directions. J. Katz (Ed.), In *Advances in entrepreneurship, firm emergence and growth*. Greenwich, CT: JAI Press.
- Gaglio, C. M., & Katz, J. A. (2001). The psychological basis of opportunity identification: Entrepreneurial alertness. *Small Business Economics*, 16(2), 95-111.
- Gelderens, M. V. (2016). Entrepreneurial autonomy and its dynamics. *Applied Psychology*, 65(3), 541-567.
- Graffeo, L., & Silvestri, L. (2006). Relationship between locus of control and health-related variables. *Education*, 126, 593-597.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (1998). *Multivariate data analysis*. New York: Pearson.
- Hall, J. C., & Sobel, S. R. (2006). Public policy and entrepreneurship. *The Center for Applied Economics*, 6(7), 1-18.
- Hassan, S. Z., Li, H., Kamal, T., Mumtaz, S., Khan, L., & Ullah, I. (2016). Control and energy management scheme for a PV/SC/battery hybrid renewable power system. *Science International*, 28(2), 955-964.
- Hermawan, R. W., Soetjipto, B. E., & Rahayu, W. P. (2016). The effect of entrepreneurial self-efficacy and locus of control on entrepreneurship interest through entrepreneurship literacy. *IOSR Journal of Business and Management (IOSR-JBM)*, 18(2), 141-148.
- Hirsch, R. D., Peters, M. P., & Shepherd, D. A. (2016). *Entrepreneurship* (10th Edition). New York: McGraw-Hill Education.
- İncik, E. Y., ve Uzun, N. B. Bireysel girişimcilik algısı ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(39), 471-485.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaufmann, P. J., Welsh, D. H. B., & Bushmarin, N. V. (1995). Locus of control and entrepreneurship in the Russian republic. *Entrepreneurship*, 20(1), 43-56. DOI: 10.1177/104225879502000103.
- Kets De Vries, M. F. R. (1977). The entrepreneurial personality: A person at the crossroads. *Journal of Management Studies*, 14(1), 34-57.
- Kim, D., & Lee, D. (2018). Impacts of metacognition on innovative behaviors: Focus on the mediating effects of entrepreneurship. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 4(18), 1-9.
- Kirzner, I. (1979). *Perception, opportunity, and profit*. Chicago: University of Chicago Press.
- Koçak, D., Çokluk, Ö., ve Kayri, M. (2016). Faktör sayısının belirlenmesinde MAP testi, paralel analiz, K1 ve yamaç birikinti grafiği yöntemlerinin karşılaştırılması. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 330-359.
- Koh, H. C. (1996). Testing hypotheses of entrepreneurial characteristics a study of Hong Kong MBA students. *Journal of Managerial Psychology*, 11(3), 12-25.
- Korunka, E., Frank, H., Lueger, M., & Mugler, J. (2003). The entrepreneurial personality in the context of resources, environment, and the startup process—a configurational approach. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28(1), 23-42.
- Köybaşı, F., ve Dönmez, B. (2017). Principal entrepreneurship scale: Validity and reliability study.

- İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18, 235-247.
- Kuratko, D. F. (2015). The Oxford handbook of creativity, innovation and entrepreneurship. C. E. Shalley, M. A. Hitt, ve J. Zhou (Ed.). *Corporate entrepreneurship: Accelerating creativity and innovation in organizations* (477-488). Newyork: Oxford University Press doi:10.1093/oxfordhb/978019927678.001.0001.
- Kuratko, D., & Hodgetts, R., (2001). *Entrepreneurship: A contemporary approach*. USA: Harcourt.
- Kusumawijaya, I. K. (2019). The prediction of need for achievement to generate entrepreneurial intention: A locus of control mediation. *International Review of Management and Marketing*, 9(4), 54-62.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personel Psychology*, 28, 563-575.
- Lefcourt, H. (1984). *Locus of control: Current trends in theory and research*. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Lefcourt, H. M., Martin, R. A. & Fick, C. M. (1985). Locus of control for affiliation and behavior in social interactions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48, 755-759.
- Loosemore, M., & Lam, A. S. Y. (2004). The locus of control: A determinant of opportunistic behaviour in construction health and safety. *Construction Management and Economics*, 22, 385-394.
- Lumpkin, G. T., & Dess, G. G., (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. *Academy of Management Review*, 21(1), 135-172.
- Lumpkin, G., & Dess, G. G. (2001). Linking two dimensions of entrepreneurial orientation to firm performance: The moderating role of environment and industry life cycle. *Journal of Business Venturing*, 16, 429-451.
- Luthje, C., & Franke, N. (2003). The making of an entrepreneur: Testing a model of entrepreneurial intent among engineering students at mit. *R&D Management*, 33(2), 135-147.
- Malhotra, N. K. (2010). *Marketing research: An applied orientation*. Sixth Edition Pearson Education.
- McClelland, D. C. (1965). N Achievement and entrepreneurship: A longitudinal study. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1(4), 389-392. <https://doi.org/10.1037/h0021956>.
- McDougall, P. P. (1989). International versus domestic entrepreneurship: New venture strategic behavior and industry structure. *Journal of Business Venturing*, 4(6), 388-400.
- Mihi-Ramírez, A., Fernández-Bendito, V., & Valodkienė, G. (2015). *Acquisition of technological competences in the university as a driver of entrepreneurship*. Kusio, T., Makowiec, M. (Ed). *Entrepreneurship management*, 38(1), 43-60.
- Mill, J. S. (1848). *Principles of political economy with some of their applications to social philosophy*. Boston: C. C. Little and Brown.
- Miller, K. D. (2007). Risk and rationality in entrepreneurial processes. *Strategic Entrepreneurship Journal*, 1(1-2), 57-74.
- Morishita, S. (2019, December). *Motivation of entrepreneurs for service innovation*. In 2019 4th Technology Innovation Management and Engineering Science International Conference (1-5). IEEE. doi: 10.1109/TIMES-ICON47539.2019.9024533.
- Naji, A. A. H. (2019). Factors influencing entrepreneurship development. (Erişim:18.10.2020), https://www.researchgate.net/profile/Amat_Alsalam_Naji/publication/332255136_Factors_Influencing_Entrepreneurship_Development/links/5ca9ddb692851c64bd5639aa/Factors-Influencing-Entrepreneurship_Development.pdf
- Oliver, J. E., Jose, P. E., & Brough, P. (2006). Confirmatory factor analysis of the work locus of control scale. *Educational and Psychological Measurement*, 66(5), 835-851.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi-1: SPSS-MINITAB*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özdamar, K. (2017). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
- Pandey, J., & Tewary, N. B. (1979). Locus of control and achievement values of entrepreneurs. *Journal of Occupational Psychology*, 52(2), 107-111.
- Pathak, S., & Singh, S. (2007). Developmental aspects of entrepreneurship. S. Bhargava (Ed.). *Entrepreneurship and economic growth: The indian perspective* (76-87). India: Sage Publications.
- Peacock, E. J., & Wong, P. T. P. (1996). Anticipatory stress: The relation of locus of control, optimism, and control appraisals to coping. *Journal of Research in Personality*, 30(2), 204-222. doi:10.1006/jrpe.1996.0014.
- Perry, C. (1990). After further sightings of the heffalump. *Journal of Managerial Psychology*, 5(2), 22-31.
- Prakash, D., Jain, S., & Chauhan, K. (2015). Supportive government policies, locus of control and student's entrepreneurial intensity: A study of India. *Journal of Global Entrepreneurship Research*, 5(26), 1-15. DOI 10.1186/s40497-015-0042-7.
- Ramírez-Pérez, H. X., Smith, A. M. E., Franco-López, J. E., Román-Maqueira, J., & Morote, E. S. (2015). Journal of entrepreneurship education. I. Anitsal (Ed.). *Effects of training method and age on employability skills of mexican youth entrepreneurs*, 18(2), 125-135.
- Raposo, M., & Do Paço, A. (2011). Entrepreneurship education: Relationship between education and entrepreneurial activity. *Psicothema*, 23(3), 453-457.
- Rotter, J. B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1-28. <https://doi.org/10.1037/h0092976>.

- Rotter, J. B. (1975). Some problems and misconceptions related to the construct of internal versus external control of reinforcement. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 43*(1), 56-67. <https://doi.org/10.1037/h0076301>.
- Sánchez, J. C., Carballo, T., & Gutiérrez, A. (2011). The entrepreneur from a cognitive approach. *Psicothema, 23*(3), 433-438.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling*. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Schumpeter, J. (1947). The creative response in economic history. *Journal of Economic History, 7*(1), 149-159.
- Shepherd, D. A., & DeTienne, D. R. (2001). *Discovery of opportunities: Anomalies, accumulation and alertness*. 21st, Annual Entrepreneurship Research Conference, Frontiers of Entrepreneurship Research, 138-148.
- Shepherd, D. A., & Douglas, E. J. (1998). *Is management education developing, or killing, the entrepreneurial spirit*. In Proceedings of the 1997 USASBE Annual National Conference Entrepreneurship: The Engine of Global Economic Development, San Francisco: California.
- Silvester, J., Anderson-Gough, F. M., Anderson, N. R., & Mohamed, R. (2002). Locus of control, attributions and impression management in the selection interview. *Journal of Occupational and Organizational Psychology, 75*, 59-76.
- Simsek, Z., Veiga, J. F., & Lubatkin, M. H. (2005). Challenges and guidelines for conducting internet-based surveys in strategic management research. *Research Methodology in Strategy and Management, 179-196*. doi:10.1016/s1479-8387(05)02008-4.
- Souza, G. H. S. D., Santos, P. D. C. F. D., Lima, N. C., Cruz, N. J. T. D., Lezana, Á. G. R., & Coelho, J. A. P. D. M. (2017). Entrepreneurial potential scale: Evidence on confirmatory factor validity, dimensional structure and predictive effectiveness. *Gestão & Produção, 24*(2), 324-337. <https://doi.org/10.1590/0104-530x3038-16>.
- Strauser, D. R., Ketz, K., & Keim, J. (2002). The relationship between self-efficacy, locus of control and work personality. *Journal of Rehabilitation, 68*, 20-26.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları, 3*(6), 49-74.
- Şimşek, Ö. F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: (Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları)*. İstanbul: Ekinoks.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S., (2013). *Using multivariate statistics* (6th Edition). Boston: MA: Pearson.
- Tarhan, M. (2019). *Girişimcilik pedagojisine giriş*. Ankara: Pegem.
- Tavşancıl, E. (2018). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tezbaşaran, A. A. (1996). *Likert tipi ölçek geliştirme klavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Timmons, J. A., Spinelli, S., & Tan, Y. (2016). *New venture creation: Entrepreneurship for the 21st century*. New York: McGraw-Hill/Irwin.
- Tuten, T. L., & Neidermeyer, P. E. (2004). Performance, satisfaction and turnover in call centers: The effects of stress and optimism. *Journal of Business Research, 57*, 26-34.
- Valdez, Z. (2019). The great recession and precarious wealth among middle-class mexican-origin entrepreneurs. *Journal of Ethnic and Migration Studies, 1-18*. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1592879>.
- Venkatraman, N. (1989). Strategic orientation of business enterprises: The construct, dimensionality, and measurement. *Management Science, 35*(8), 942-962.
- Wickham, P. A. (2001). *Strategic entrepreneurship: A de-ion-making approach to ent.* (2nd Edition). London: Financial Times/Pitman.
- Williams, G. C., Rodin, G. C., Ryan, R. M., Grolnick, W. S. & Deci, E. L. (1998). Autonomous regulation and long-term medication adherence in adult outpatients. *Health Psychology, 17*(3), 269-276. doi: 10.1037/0278-6133.17.3.269.
- Williams, J. G., & Stack, J. J. (1972). Internal-external control as a situational variable in determining information-seeking by Negro students. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 39*, 187-193.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeğinin geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21*, 195-203.
- Yukl, G. A., & Latham, G. P. (1978). Interrelationships among employee participation, individual differences, goal difficulty, goal acceptance, goal instrumentality, and performance. *Personnel Psychology, 31*(2), 305-323. doi:10.1111/j.1744-6570.1978.tb00449.x.
- Zhang, D., & Bruning, E. (2011). Personal characteristics and strategic orientation: Entrepreneurs in Canadian manufacturing companies. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, 17*(1), 82-103. doi:10.1108/13552551111107525.

Extended Abstract

Introduction: Entrepreneurship is one of the important factors contributing to the growth of national economies. It is seen that academics have individual efforts towards entrepreneurship in order to adapt to changing conditions. This research focuses on internal control focused entrepreneurship, an important component affecting entrepreneurship. In this direction, the problem of the study is developing a scale to measure the proclivity for internal control focused entrepreneurship of academics who have played important roles in the production and transfer of knowledge and the advancement of science. In this study, the subject of entrepreneurship is investigated from an internal control focused framework, which is one of the entrepreneurship characteristics. A scale was developed to evaluate academics' proclivity for internal control focused entrepreneurship. In that sense, it will contribute to the field by evaluating the entrepreneurial dimension, which is a necessity for a third generation University. It is seen that academics are making entrepreneurial efforts in order to adapt the changing conditions. In order to get more efficiency out of the academics who are playing an intermediary role in the management of this transformation process, the functions of higher education institutions should be evaluated within the framework of academics' entrepreneurship. Entrepreneurship plays important roles in national development as well as in the establishment and development of organizations (Bhole, 2007; Dayal, 2007; Hisrich et al., 2016) and it conceals important connections between cultures that shape modern life. In this way, it makes a significant contribution to ensuring social and individual well-being and raising the living standards of individuals. When the literature is reviewed, it is seen that cognitive awareness, autonomy, self-efficacy, the quest for success, searching for and making use of opportunities, taking risks, pro-activeness, innovativeness and having locus of control are among the character traits of entrepreneurs.

Methods: In this study, screening model from quantitative research methods was used. In the process of scale development, literature review, sample pooling, reviewing expert opinion and pilot implementation steps were followed. The research universe consists academics working in universities in Turkey. The sample of the study consists of 571 academicians selected from using simple random sampling method. During the validity reliability study, exploratory and confirmatory factor analyses were made. The scale was applied on 291 people for exploratory factor analysis. The measuring tool for which corrections were made after exploratory factor analysis, was applied on 280 academics.

Findings, Discussion and Results: This study is a scale development study that examines the concept of entrepreneurship (Pandey & Tewary, 1979; Valdez, 2019; Wickham, 2001), which is accepted to support entrepreneur personality in the development of opportunities, entrepreneur attitude and behaviour, with an internal control focus perspective. Before applying factor analysis to the sample form in order to assess the academics' proclivity to

internal focused entrepreneurship, KMO and Bartlett tests were used for investigating the applicability of factor analysis. During the validity reliability study, exploratory and confirmatory factor analyses were made to find out construct validity. During factor analysis, principal component analysis was applied using varimax rotation method. In determining the number of factors of the scale, slope deposition graph was examined. In order to ensure its reliability, cronbach alpha coefficient values were taken into account to determine the internal consistency of the structure to be measured. "Internal Control Focused Entrepreneurship Scale" which was developed as a result of the study, was established as 27 items in a 7-Factor Structure. The dimensions determined for the internal control focused entrepreneurship scale are found to be originality, autonomy, control, quest for success, risk-taking tendency, pro-activity, searching for opportunities and recursion. According to Carland and others (1984), entrepreneurial individuals have a high motivation for Success, Take moderate risks, innovate, and have a focus on internal control. Lumpkin and Dess (2001) found that innovative or new venture activity suggests a forward-looking and proactive perspective. When studies are reviewed, it is seen that the 7-dimensional structure that is developed supports the literature. The determined factor structure of the Internal Control Focused Entrepreneurship Sample was tested with confirmatory factor analysis. As a result of the analysis, it was determined that the agreement statistics calculated by confirmatory factor analysis are compatible with the previously determined factor structure of the scale. When standardized coefficients are examined, the validity of the structure regarding the predetermined factor structure was confirmed. In order to determine the distinctiveness of the scale, a distinctiveness analysis was performed, and as a result of the analysis, it was determined that the scale made a distinctive assessment. The cronbach Alpha coefficient for the internal control focused entrepreneurship scale was found to be very high at 0.894. This values were founded; Authenticity size; Alpha=0.852, control size; Alpha = 0.759, autonomy size; alpha=0.749, quest for success size; Alpha=0.737, risk - taking tendency size; Alpha=0.769, pro activity - searching for opportunities size; Alpha=0.788, self-efficacy size; Alpha=0.801. According to the data obtained, it was determined that the entrepreneurship scale focused on internal control has validity and reliability that can measure the entrepreneurial tendencies of academics. With the developed internal control focused entrepreneurship scale, entrepreneurship can be made known, understood, embraced especially in higher education institutions and tendencies for entrepreneurship can be identified. In order to achieve wider and more beneficial results, the scope of areas that will create awareness can be expanded by addressing academicians' entrepreneurship with different variables such as personality traits, leadership skills, and corporate culture. By conducting interviews with entrepreneurial academics, the subject of research can be addressed by qualitative methods. In addition, more extensive research can be done to determine the difference between cultures of entrepreneurship in higher education institutions.